

ПРИСТРОЇ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ І ПРОФЕСІЙНОГО ВІДБОРУ ОПЕРАТОРІВ

S. O. Bantyukova

DEVICES FOR EVALUATION AND PROFESSIONAL SELECTION OF OPERATORS

Пристрої для оцінювання діяльності операторів належать до автоматики й обчислювальної техніки і призначені для проведення психофізіологічних досліджень, навчання і професійного відбору операторів.

Серед широкого кола пристроїв найбільшої уваги заслуговують наведені нижче.

Пристрої, які визначають часи реакції оператора на сигнали, що з'являються. Сумарний час реакції, помилка регулювання часу реакції та кількість сигналів фіксуються і по них обчислюють середній час реакції та середню помилку регулювання часу реакції, що є узагальненим показником стану психофізичного контуру саморегуляції.

Пристрої, що дозволяють виявити навички сприйняття і тимчасового реагування, правильність реакції оператора на видане завдання – випадкові просторові фігури, що висвічуються протягом заданого часу. Пристрої фіксують помилки оператора відповідно до кількості яких визначається придатність оператора для виконання заданих видів робіт.

Пристрої, що дозволяють виявити ступінь засвоєння зорово-рухових навичок шляхом визначення часу на зорове відшукування зашифрованої випадково запропонованої інформації із наступною руховою дією – відтворенням відповідного їй знака-символу, при цьому окремо фіксуються правильні і неправильні

відповіді. Час тренажу (перевірки) і кількість правильно зашифрованої інформації дають можливість кваліфікувати придатність операторів для роботи на пультах керування технологічними об'єктами

Пристрої, що дозволяють підвищити точність визначення здатності людини-оператора зберігати пильність в умовах впливу монотонних факторів за рахунок контролю пильності з одночасним безперервним контролем природних фізіологічних коливань рівня. При цьому підвищуються функціональні можливості за рахунок визначення ступеня зниження пильності, а також автоматизації визначення моменту зниження рівня пильності до небезпечного і визначення глибини зниження рівня пильності при зниженні рівня пильності.

Наведені пристрої хоч і дають можливість провести деякий професійний відбір і навчання операторів, але мають ряд суттєвих недоліків. Такі пристрої не дозволяють змінювати тривалість інтервалу часу видачі завдання оператору і за допомогою цього визначати граничні можливості оператора по сприйняттю завдань, оцінювати роботу оператора за накопиченими протягом заданого часу результатами, а також оператору в процесі навчання і тренування бачити й аналізувати свої помилки і вибирати більш зручні та ефективні для нього методи формування відповіді на завдання.